

tołą człowiek. Nie jest ona w stanie, sama w sobie, pokryć niedokładności i niesumienności. Oceniając praktyczną wartość trychinoskopii należy stwierdzić, że punkt ciężkości zagadnienia leży przede wszystkim we właści-

wym przeprowadzaniu badania, a w mniejszym stopniu w bezwzględnej dokładności samej metody.

Adres autora: doc. dr Edmund Prost, Lublin, Akademicka 11.

B. JAKÓBCZYŃSKI

Poznań

Wzmoczenie walki z włośnicą

Artykuł dyskusyjny

W czasie głośnego procesu w Poznaniu w związku z masowym zachorowaniem na włośnicę w Mosinie w ub. roku wskazano na społeczne znaczenie całej sprawy w tym sensie, że powinna ona zwrócić większą uwagę społeczeństwa na niebezpieczeństwo włośnicy dla człowieka. Przebieg procesu narzuca wiele myśli i wniosków. Luki w obowiązującym przedwojennym ustawodawstwie, wykazane przez biegłego wymagają szybkiego uzupełnienia przez powołane do tego czynniki. Sytuacja wymaga, by nad obwodami badania mięsa powiatowy lekarz weterynarii wzmógł nadzór, którego brak okazał się w Mosinie zgubny w skutkach. Musimy mieć odwagę wyciągać wnioski z błędów, by się nie powtarzały, zwłaszcza w wypadkach, gdzie chodzi o zdrowie i życie ludzkie. A wreszcie na skutek niedoskonałości metody badania trychinoskopowego mięsa wieprzowego na włośnicę winna być wybitnie wzmoczona uwaga oglądaczy mięsa. Można przy nieuważnym lub szybkim badaniu przeoczyć pojedyncze włośnice. Zdarzają się również wypadki, że w próbkach mięsa świni, z których przygotowuje się 14 preparatów do badań pod trychinoskopem można, nawet przy dokładnym badaniu, nie stwierdzić obecności włośni, które zostają wykryte dopiero w dalszych preparatach. Dla uspokojenia dodam, że nieznaczna ilość włośni w mięsie nie wywołuje objawów klinicznych włośnicy u człowieka. Dlatego też powinien być zmieniony napis na pieczętce podłużnej, którą przykłada się na zbadaną sztukę. W miejsce dotychczasowego: „Wolne od włośni”, winno być o wiele racjonalniejsze „Badane na włośnicę”. Miejmy bowiem odwagę przyznać, że nie możemy mieć pewności, iż faktycznie spożywamy mięso wolne od włośni. Potwierdziły to badania paru ostatnich lat, wykazał to na procesie autorytet w tych sprawach biegły prof. Kozar z Wrocławia. No i powinien zniknąć proceder uprawiany niekiedy w terenie, mianowicie stemplowanie mięsa przed badaniem. W miejscach uboju — poza rzeźniami oczywiście — winno się stworzyć odpowiednie warunki pracy dla nadzoru weterynaryjnego, by na miejscu można było mięso zbadać w myśl obowiązujących przepisów. Takich warunków niestety w Mosinie nie było i nikt w to nie wglądał.

W wypadkach, które budzą wątpliwości, jeśli chodzi o stwierdzenie włośni — winny być przeprowadzone badania dodatkowe metodą tzw. wytrawiania przy pomocy szklanego soku żołądkowego, co nie jest trudne do zorganizowania i przeprowadzenia, wymaga tylko trochę nakładów finansowych, dużo dokładności i nieco czasu.

W ciekawy sposób rozwiązano tę sprawę w Bydgoszczy. Po jednej z epidemii włośnicy zostało wydane w 1957 r. zarządzenie Przewodniczącego Prezydium WRN w sprawie zwalczania włośnicy u świń i dzików na terenie woj. bydgoskiego. Główne trzy punkty zarządzenia brzmią:

1. Trzoda chlewna podejrzana o zakażenie włośnicami podlega ewidencji, a obrót tą trzodą winien się odbywać pod ścisłym nadzorem służby weterynaryjnej.

2. Poddawać mięso od zwierząt podejrzanych o włośnicę dodatkowemu badaniu.

3. Wzmocnić deratyzację na terenach zagrożonych włośnicami.

Szczegółowy tryb postępowania podany jest w instrukcji, której główne trzy punkty cytuję: „Gospodarstwa rolne, z których pochodzi trzoda chlewna zakażona włośnicami uznać należy jako objęte inwazją tych pasożytów, a całe pozostałe pogłowie w chlewni traktować jako podejrzane o zakażenie włośnicami. Trzoda chlewna podejrzana o zakażenie włośnicami podlega ewidencji, a obrót tą trzodą winien się odbywać pod ścisłym nadzorem służby weterynaryjnej. Ubój tych zwierząt i badanie po uboju mięsa na włośnicę należy przeprowadzać w najbliższej rzeźni względnie punkcie uboju, gdzie organem urzędowego badania jest lekarz weterynaryjny... Trzodę chlewną pochodzącą z gospodarstw położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów utylizacyjnych, rakań, punktów zbiorczych padlin należy stale traktować jako podejrzaną o zakażenie włośnicami. Rejony myśliwskie, z których pochodzą odstrzelone dziki dotknięte włośnicami należy okresowo traktować jako podejrzane o inwazję tych pasożytów. Obrót odstrzelonymi dzikami w tym rejonie winien się odbywać pod ścisłą kontrolą służby weterynaryjnej... Próbkę mięsa pochodzące od zwierząt podejrzanych o włośnicę winny być podane specjalnemu badaniu. Należy przejrzeć 28 preparatów wykrojonych z nówek przepony względnie mięśni najbardziej zakażonych, albo jeżeli są urządzenia w rzeźni, przeprowadzić dodatkowe badania metodą wytrawiania... Gospodarstwa, z których pochodzi trzoda chlewna zakażona włośnicami oraz zabudowania nadleśnictwa w rejonie leśnym podlegają deratyzacji w odstępach 2-miesięcznych. Stałej deratyzacji co 4 miesiące podlegają gospodarstwa położone w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów utylizacyjnych, rakań i punktów zbiorczych padlin. Osiedla, z których pochodzi trzoda chlewna dotknięta włośnicami oraz wszystkie rzeźnie i punkty uboju podlegają dwukrotnej deratyzacji w roku”.

Tyle Bydgoszcz. Może inne województwa pójda jej śladami. Dla uzupełnienia dodam, że w 1959 r. Ministerstwo Zdrowia wystąpiło z inicjatywą podjęcia na terenie całego kraju energicznej walki z włośnicą. Opracowany kompleksowy plan przewiduje, że organy urzędowego badania mięsa winny zgłaszać każdy wypadek stwierdzenia włośnicy u świń do Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznych, które ze swej strony są obowiązane przeprowadzić wywiad i epidemiologiczne opracowanie ogniska włośnicy. Dalej plan przewiduje zorganizowanie akcji odszczurzenia, nasilenie oświaty sanitarnej i właściwe unieszkodliwienie odstrzelonych lub padłych zwierząt łownych, jak lisy, wilki itp. Końcowym celem ma być zmniejszenie niebezpieczeństwa włośnicy dla człowieka do minimum, obecna bowiem sytuacja na tym odcinku nie jest zadowalająca.

Adres autora: B. Jakóbczyński, Poznań, Za Groblą 5/8.